

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVŐPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hettől, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben házból hordva vagy vidékre postán küldve.
 Egész évre . . . 10 frt.
 Félévre . . . 5 frt.
 Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.
 Egy hónapra . . . 1 frt.
 Előfizetési helyben a kiadóhivatalban
Kutasi Imre nyomdájában, aztán
 Telegdi K. Lajos és Ig. Csáthy Károly
 könyvkereskedéseiben, vidéken a posta-
 hivataloknál.

Hirdetési díj:
 öt hasábnos petitor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelent hirdetéseknek leegyenlő törvényű Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sora 30 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel. — A hirdetések a szerkesztőségben és kiadóirodában.
 Az előfizetési s hirdetési pénsek a kiadóhivatalba, a lap szerkesztőségébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába csepegtetőre, Fried-ház 19. sz. alatt csepegtetők.

Kossuth legújabb levelére.

A függetlenségi párt Kossuth Lajos nagy nevét ismét a választási küzdelmek homokjára hurokolt. Nem új dolog. Minden választás alkalmával ezt tette. Ma is házról-házra hordoztatja Kossuth Lajosnak Hely Ignácéhoz írott legújabb levelét.

Ezen levél sokkal hosszabb, sem mint annak minden egyes pontját taglalás alá venni mai lapunkban lehetne. De nem mellőzhetjük, hogy róla mégis meg ne emlékezzünk.

Az egésznek foglalatja az: hogy nekünk magyaroknak nem kellett volna kiegyezkednünk Ausztriával; meg kellett volna támadnunk a lefolyt keleti háboruban a muszkát, nem kellett volna bemennünk Boszniába, és mert mindezek megtörténtek, habár az ő, t. i. a Kossuth Lajos programja, nem egyezik a függetlenségi párt programjával, — s habár az egyesült ellenzék, t. i. a habarékpart, „a jobbcskát akarja is tenni, mint a mit tett a szabadelvű párt, — jobbcskát tenni nem bír, — mégis azt tanácsolja a közjogi ellenzéknek, t. i. a 48-as és függetlenségi pártiaknak, hogy a választásoknál egyesüljenek a Tisza Kálmán megbuktatására.

Kiből áll az az egyesült ellenzék vagy a habarékpart?

1. A régi Deák-párt azon ultrából kik Deák Ferenczel sem voltak megelégedve.

2. A volt Deák-párt azon végezt pénz- és jogügyi kapacitásából, kiknek működését siratja most is nemzetünk.

3. A Sennyey-pártiakból.

4. A régi balközép azon szélsőségeiből, a kik nem mertek lenni 48-asok és függetlenek, — de nem érték el a szabadelvű párt soraiban azon reményeket, melyeket saját becses énjükre nézve ahhoz kötöttek.

Tehát azon habarékpartban egyesülve vannak mindazon szélsőségek, melyek a nemzeti nagy párt zömében megférni nem tudtak.

S most ezekhez kapcsolódásra szólítja fel Kossuth Lajos a közjogi ellenzékét, hogy szálljon le az elvek mezejéről az opportunitás útjára, — a mint ő maga is leszállott saját programjának fellegrárból, a választási küzdelmek kortes mezejére.

Nincs kifogásunk ellene. Joga van hozzá. De egyetlen feltételt alatt. Hogy t. i. ne külföldi asyulmából intézze ékeszölési erejének mennydörgéseit. — de jövőben hazánk földjére, vegyen részt a parlamenti vitákban, és ha hazánk jelen körülményei között is helyesnek itéletüni politikáit nemzetünk többsége: álljon élére a kormányban, — és intézkedjék egy a koronásfóvel s annak a Reichsrathban képviselt országával, a mint hazánkra nézve legjobbnak tartja; — és vezérelje Európának jelen állásában, — a német birodalom és az olasz egységes királyság megállapítását után — a külpolitikát úgy, hogy a muszka panszlavizmus megőrése kivánása szerint a Visztulánál.

Hanem ha mindezt akarja, meglegyenek hozzá az eszközök is. A pénz, a katonaság, a munitiók, élelmiszerek és a szövetéségek, még pedig oly nagy számban és mennyiségben, a mennyi a győzelmet előre hármas biztossá, — de legalább valószínűvé teszi.

Ne érje be most a készülség azon mennyiségével, a mivel beírta az 1848. évben.

Elő emberek emlékeznek nagy számban, hogy 1848-ik évben a júliusi országgyűlés folyamán, akkor, a midőn már feltámadt nemzetünk, hazánk ellen a bécsi akkori camarilla, a reactio minden eszközeivel; feltámadt a rácz, oláh, horvát, tót, orosz és minden, a mi hazánk határain belül ellensége volt a magyaroknak; midőn a lengyel kérdésemek szövegére kerültek, miatt a porosz és főleg a muszka már közzörlte dárdáját ellenünk, egy igen nevezetes ülésben így szólott Kossuth Lajos:

„A haza veszélyben van. Ezt el kell hárítani. Pedig könnyű dolog. Mert hiszen

annyian vagyunk, hogy ha csak mint a zsupszalma ráborulunk — eltemetjük ellenségeinket.”

Az akkori csaták krónikái igazolják, — hogy hadseregeink nem zsupszalma, de hősök, de félisteak voltak — s a világ bámulatát, dicsőítését érdemelték ki.

De ellenségeink oly sokan voltak, hogy azok temettek el bennünket.

Emlékezzék vissza Kossuth Lajos ezekre, — és emlékezzék a nemzet is. Azon államférfiut, a ki honserelmének Vesztalángjához Minervának számító bölcsességét kapcsolja, — ki számba veszi a nemzet ellenségeinek számát és erejét, és ábrándozás nélkül hideg észszel, higgadt megfontoltsággal összeméri azokkal saját erőnket, s bátorsággal, de óvatosan kormányozza nemzetünk hajóját, — ha még annyian lennének is a szélsőségek táborából ellenzék: Debreczen város higgadt honserelme, bölcs hazafisága el nem fogja hagyni!

Éljen Tisza Kálmán!!!

— Választási mozgalmak. — Baldaci

Antal az aranyos megyei kerületben szólított fel a képviselőjelöltség elfogadására — s mint a „Szamos” írja — ő a jelöltséget el is fogadta. — Hermann Ottó függetlenségi párti jelöltet, választókerületében Szarvason, a múlt hó 28-án 17 szál lovas-legény fogadta s a szébalok ezt is nagyzerű tüneménynek nevezi. — Nagy-Váradon Szilágyi Dező a habarékpart jelöltje tegnapi délután tartotta programbeszédét. Beszédét a nem szavazók nagy számmal hallgatták. — Szűcs Gyulát, ki Erdélyben lépett fel képviselőjelöltül, Bányonbóli formai-ter kiutasították.

A választókhoz.

Közel van immár az idő, midőn az ország s ebben Debreczen város polgársága, bizonyítványt állít ki magáról, hogy bir-e politikai érettséggel, vagy nem, következésképp hogy képes-e vagy nem, legszebb politikai jogait a haza igazi javára gyakorolni? Kétségen kívüli, hogy az egész országra nézve előnyösen fog kiütni e bizonyítvány; de már az maga, hogy Debreczenben csak kérdésbe is lehet tenni az ellenkező lehetőségét, bizony nagyon nem megtisztelő ránk nézve.

Arról van szó, hogy Tisza Kálmán-é vagy Simonyi Ernő, Kiss Lajos-é vagy Heli Ignác, Molnár György-é vagy Baldaci legyenek Debreczen város országgy. képviselői.

Tisztelt választók! E dologban nagyon könnyű az eligazodás. Hasonlítások össze eddigi képviselőinket ellenfeleikkel, tegyétek szíveitekre kezeiteket, gondoljátok meg jól a haza és Debreczen város érdekeit, zárjátok el fületeket a hamis tanok elől, melyeket a tudatlanok és ál-próféták hirdetnek, hallgassatok értelmeseb polgártársaitok jóakaró tanácsára, kövessétek azok példát, kiknek mind tiszta jellemük, mind értelmi képzettségük kezességet nyujt az iránt, hogy midőn egy részről a haza üdvét és Debreczen város érdekeit hordják szívükön, más részről meg is tudják itélni és választani ama nagy érdek-elmőzditására szolgáló eszközöket.

Ismeritek Tisza Kálmánt, Kiss Lajost és Molnár Györgyöt, — mindnyájan kipróbált hazafias jellemű a haza és Debreczen város érdekeiért sokat küzdött és azok tetleges elmőzditása által maguknak nagy érdemeket szerzett férfiak.

Ki ismeri Simonyi Ernőt, Heli Ignácot, Baldacit? Senki. Csak látnuk őket, sőt a harmadikat nem is látnuk, a miben ugyan nem sokat vesztenünk. A mit rólok tudunk az épen nem ajánlja őket. Az a városról-városra való zárándokolás, hogy magukat országos képviselőkké választassák, már maga gyanussá teszi őket. Nem nekünk valóok tisztelt polgártársaim az ilyen tolakodók emberek!

Lehetnek-é azok a nép igaz barátai, a kik oly bürgynak hiszik a népet, hogy az az ő szavukra elhiszi azon nagyot mondó, üres ígéreket, melyeket sem ők, sem mások nem teljesíthetnek, és ha teljesíthetnének, hátróztatn veszélyesek volnának a hazára nézve.

Simonyi Ernő egy nyilatkozata elég tájékozásul szolgál tisztelt polgártársaim, a választásra nézve, azt mondotta, hogy Debreczen város érdekeiért mind eddig semmit nem tett, s azokért a jövőben sem tehet annyit, mint Tisza Kálmán. E nyilatkozat minden szava igaz.

Volt képviselőnk érdemeit városunk irányában illetőleg, hogy egyebet mellőzzék: Hajdumegye székhelyének Debreczen városban megjelölése, a város pusztai birtokainak a megyék hatósága alul Debreczen hatósága alá helyezése nagyszerű vívmányok Debreczen érdekében s mind ezen művek Tisza Kálmán, Kiss Lajos és Molnár György nevéhez vannak fűződve.

Arra pedig igazán büszke lehet Debreczen, hogy oly nagy férfiut birt 17 éven keresztül orsz. képviselőül, mint Tisza Kálmán, a nagy protestans férfiut tántoríthatlan hazafi, bölcs államférfiut és erélyes miniszter.

Már 17 évvel ezelőt ő volt az, ki mint protestans férfiut, lelke és vezére volt azon egyházi kerületi gyűlésnek, — mely épen Debreczenben, az akkori bécsi kormányellenes rendletekkel szemben, oly hatalmas ellentállást fejtett ki, melyen a zsarokaság minden műve megtrótt, — és a mely időtől fogva lehet mondani, hogy a Világosnál elnyomott magyar szabadság hajnala ismét elkezdett derengeni.

Mint országos képviselő mindent az első között küzdött a haza és alkotmány érdekében.

Mint kormányférfiut erélyes nemzetpolitikájával eljöttotta a különféle nemzetiségi aspirációkat.

Legnagyobb érdem pedig az, legalább nagy része van abban, hogy egy Magyarország nézve válságosodó lehező háboru esélyeitől megmentette az országot s békés uton ugyanazt, sőt többet ért el, mintha vagy 300 milliót egy oktalán hadjáratra elpazarolt s vagy száz ezer polgár életét feláldozta volna. Csak ez kellett volna még, hogy különben is rongált pénzügyi állapotainkat, nyomasztó anyagi viszonyainkat tönkre tegyünk, még ha szerencsésen küzdöttünk volna is, hát még ha szerencsétlenül folyt volna a háboru.

Igy kardsapás nélkül meg van őrizve monarchiánk tekintélye az európai concertben, — elolva szomszédainkban a saját házunkat fenyegető tilvezély.

A mi Bosznia, Hercegovina megszállását illeti, melylyel sokan oly nagy port vernek: ezt tisztelt polgártársak; a kormány sem tekint nyereségnek, nem is kapott rajta, hanem azon kényserhelyzetbe jutva, hogy két rossz között kellett választania, igen okosan a kisebb rosszat választotta. Kevésbé vesélyes mind ránk, mind Törökországra nézve, ha Boszniában és Hercegovinában a rendet mi tartjuk fel, mintha Szerbiával, Montenegróval egy szerb királysággá tömörítve, a muszka és szláv agitatók örökös tüzhelyévé fogott volna tétetni.

Tisztelt polgártársak! Nehéz dolog az a magasabb politika, sok mindenféle tényezővel és elemekkel kell ott számolni, nem mindnyájan értünk ahhoz, bizzuk azt a bölcsökre és azon épen nem irigylendő sorsban részesülők férfiakra, kik hazánk kormányának vezetésére vannak hivatva.

Mi pedig szorgalmas és becsületes munka által igyekezzünk rongált anyagi viszonyainkon segíteni, ne várjunk mindent a kormány konyhájáról, amit becsületes munka és takarékoság által magunk is megtudunk magunknak szerzeni. Ily módon a haza érdekében teljesítendő terhek viselésére is képesebbeké fogunk tétetni.

Szabad legyen még itt valamit felhoznom az ó-korból, mi ránk nézve tanuságos. Plátó a maga „Protogoras” című dialogmában úgy hozza fel Sokrateset, mint a ki panaszkodik a felelet, hogy midőn azzal senki sem dicsekszik, hogy ő nagy hadvezér, szónok, avagy költő, honnan van az, hogy épen a legnehezebbet, az államférfiui bölcsességet mindenki birni gondolja, mindenki azt hiszi magáról, hogy ő született politikus.

És ime a mit régen te Görögön nagy bölcsö megróvott hazájában, mi annak szakasztott képmását találjuk, több mint 2000 év mulva hazánkban, még azzal a hasonlatossággal is, hogy valamint amott a pillanatnyi szenvedély által felizgatott néptömeg igen sokszor legnagyobb államférfiut halállal vagy számkivetéssel jutalmazta, úgy nálunk sem példátlan dolog, hogy legnagyobb honfiainkat, államférfiainkat sárdobálással, ablakbeveréssel s mi leg több, hazaárulás vádjával tiszteli meg a lelketlen vezetők által félreelit csöcselék.

Vigyázzunk, szeretett polgártársaim! hogy a féke vesztett demokratiai izelem folytán, a harmadik hasonlóság is be ne következék rajtunk. Vigyázzunk, hogy mi Görögön sorsára ne jussunk. Mert hiszen nekünk is van Macedoniánk, azal a különbséggel, hogy Görögország Macedoniája, mely meghódította, vele nyelvrokon nép volt, és a mi Macedoniánk pedig épen nemzetiségünk ellensége.

Míg oly férfiut Magyarorszáig kormányban, mint Tisza Kálmán, addig nem félhetünk a mi Macedoniánktól.

Más városok vetekedve törekednek képviselő jelöltökül megnyerni, kik a kormányban ülnek.

Igenis és nagyon bölcsen, mert a kormány sok hasznót tehet a műveltség és jólét célja felé törekvő városok érdekében.

Hát mi Tisza Kálmánt, ki nekünk régóta büszkeségünk, ki oly sokat tett és sokat tehet jövőben városunk hasznára, Magyarország kormányelnökét, ki nek államférfiui bölcsességét a külföld is oly nagy elismeréssel tiszteli meg, — magunktól eltasztanók?

Nem! ezerszer nem! e gyalázat, e hállatlanság ne érje Debreczen városát.

Sorakozzunk inkább mindnyájan az ő zászlója alá, s hangoztassuk egy szívvel, szájjal és lélekkel:

Éljen Tisza Kálmán!
 Éljen Kiss Lajos!
 Éljen Molnár György!

T. szerkesztő ur!

Debreczen, 1878. aug. 1.

A legújabbalmasabb érzéssel olvastam a „Debreczen” című lapnak július hó 29-iken megjelent kiadványából, mikép találkoztam lelkész és pedig reform. lelkész, ki július hó 28-ára a magukat debreczeni független képviselőjelöltéül feltölt egyének Debreczenbe bejvetélnök ünnepélyre bejveten, mint korvezér nem átalott a két függetlenségi vándorpostol előtt megjelenni, azokat nem csak üdvözölni, az általa vezetett függetlenek nevében, de azok előtt azon minden jobb érzesű debreczeni polgárt melyen elkiserítő örömet kifejezni, mikép ezuttal a függetleneknek sikerülend a debreczeni első választókerület értelmeseb polgártársai leszávazni s ez által Tisza Kálmánt megbuktatni, azon Tisza Kálmánt, ki mint közütdomásu dolog, a tisztult reformált egyházkerületben segédgondnok is, és így neki egyházi tere is felsőbbje, előjárója, s mint ilyen a protestantizmus történetében fényes betűkkel van s lesz is följegyezve. — Egy reform. lelkész nyilatkozik így lelketlenül azon Debreczen város ellenében, hol főpásztor, Debreczen város szülöttje s általános tisztelt polgára — székelt s mint lelkész hivataloskodik, azon főpásztor és lelkész. — Ki a korteskedő lelkész egyháza imaházának felszentelése ünnepélyén, nemcsak személyesen megjelent, de közreműködésével annak díszét és fényét nevelni szives vala, ki a kortes lelkész egyháza javának elmőzditására minden tőletelhető kedves hivatásának ismert.

Vajha a lelkész, kiválólag a protestans lelkész soha ne tévesztend el szemé elől hivatásának magasos czéjét, mely nem a kortesvezérség s így alkalmalmi szónoklatokban, kivált más választó kerületben, — hanem — hiveinek vallásos oktatásában áll, s ha bármely országos mozgalom alkalmával szavazat adásra hivatik fel, szavazzon keble sугallata szerint, de másokat az ő érzelmére ne csábítson, annyival inkább kortesképen ne lépjen fel, mert ilyenm eljárása, a mellett, hogy illedeimetlen, magasos hivatalát megalkalzó, még ezenfelül a nemesebben gondolkozó egyének méltó megvetését is kiérdemli és ezenel nyilváníthatom, hogy a felelmitett korteskedő ref. lelkész elkövetett illedeimetlen s botránysos tetteivel magát valóban méltóvá tette Debreczen város minden jobb érzesű polgárainak megvetésére, e mellett szent hivatására teljesen méltatlanná.

Csillag Samuel m. k. nyug. reform. lelki pásztor.

Bosznia megszállása és az angol-török szövetség.

(Korszerű rövid észrevételek.)

Az országos ellenzék a szabadelvű pártot, így tehát képviselőinket s Tisza Kálmánt is Bosznia megszállásért és a keleti kérdésben azért kárhoztatta, miért nem kötött kormányunk az orosz ellen a törökkel idejkorán szövetséget.

Tekintjük e kérdéseket saját nézpon-
 tuokról közelebből:

Bosznia megszállása hónapokkal ezelőt sokak szemében kétes színben tüntetett fel, de a miniszterelnök debreczeni beszéde után, ha elfogulatlanul fogunk gondolkodni felele, meg kell róla győződünk, hogy hazánk jövője fenállhatása érdekében kikerülhetetlenül szükséges volt az, az ott elmondott okoknál fogva, de helyes lett volna ezt előre kibeszélni? vajjon ez esetben ki tudja azóta, ott nem egy kitört nagy mérvű felkelés-el találkoztunk volna-e a megszálló hadsereg? mig most minden eljártállás nélkül lett megszálltatva, s nem helyesebb-e ez így hazánkra nézve is?

Az angol-török szövetség megkötéséről maga az angol miniszterelnök úgy nyilatkozott, hogy ő azt fontos országos okokból kénytelen volt az utolsó óráig titokban tartani. Most pedig már minden magyar ember átlátja, hogy az angol-török szövetség hazánknak is előbb-utóbb nagy hasznára fog válni. Ha tehát e szövetségről talán előbb is tudtak valamit Andrássy és Tisza, vajjon nem voltak-e ők is kénytelenek ezt hasonló rendkívül fontos okokból hasonlóül meg titokban tartani? s ők-e az okai, ha e titoktartás nekik is kötelességök lévén, — e reánk nézve is kedvező esemény hírrel előbb nem örvendezhettek meg? s ha az ellenzék saját czéljaiból nem látja is jónak magára nézve ez esemény előmozdítását, mennyire azt kormányunk tette, Tiszának elismerést szavazni; ebből nem az következik, hogy mi debreczeniek is tagadjuk meg tőle s Andrássytól az elismerés adóját, hanem sokkal inkább azt hozza magával a méltányosság, hogy hahozás nélkül elismeréssel viseltessünk irántuk s annyivalinkább hagyjunk fel az ellenzékesséssel.
 Debreczen, 1878. aug. 2.

Egy debreczeni polgár.
 (Beküldetett.)

Borzasztó gyilkossági büntény

tárgyalását kezdte meg a múlt hó 29-én a párisi esküdtsek. A tárgyalás, mely három napot vesz igénybe, lázas kíváncsiságot kelt a párisiakban. A tényállás következő: Május 23-án délelőtt 10 órakor látták szomszédai utójára Gilet öreg tejárusszonyt, ki a paradisi-poissimiere utcában lakott. Ugyanaz nap este hat óra felé a a Poliveau utca egyik hotel garájában két fiatal ember jelent meg s ott szóbat bérlett. Az egyik Gerard Emilenek, 26 éves tanuló Bloisból, írta be magát; a szoba árát nyolcz napra kifejtette és eltávozott. Másnap korán reggel két nagy csomagot hozva, visszatjött a lakásra. A csomagokat egy fali szekrénybe tette, annak ajtaját becsukta és újra eltávozott. Tizenhárom nap múlt el azután s nem mutatta magát több a lakoson. Ekkor a tulajdonosnő feltört a fali szekrény ajtaját s megtalálta a két csomagot. — Midőn a csomagokat kibontották, egy ember holttestét darabokra szétvágtva találtak benne. A rendőrség csakhamar rájött, hogy a holttest a 23-án elhunyt Gilet asszony hullaja. A vizsgálót kiderítette, hogy Gilet asszony aránylag jelentékeny vagyonnal rendelkezett, melyet azonban nem találtak meg lakásán, továbbá, hogy az utóbbi időben Barré nevű kereskedő, kihez tejet hordott, gyakran érintkezett vele. Barré elfogottat s a hotel garni tulajdonosnővel szembesítve ez rögtön felismerte benne azt a fiatal embert, ki Gerard Emil névvel a szóbat bérbe vette s onnan nyomtalanul eltávozott. Barré bevallotta a gyilkosságot, melyet szeretőjevel Lepin Leontinnal s egy Lebiez nevű tanulóval követett el. Barré egy becsületese saintgeorgesi polgár fia, ki a jegyzői hivatalra készült. Már kora ifjúságában semmire valónak bizonyult, midőn néhány jegyzőnél dolgozott. Később Párisba ment, magával vivén bizonyos Lepin Leontin szeretőjét, de nem tudtak megélni. Eleinte atyjától csikart ki pénzt, de miután e jövedelmi forrás is megszűnt és egyéb spekulációjá sem sikerült, Barré a bűn karjai közé vetette magát. Régebb idő óta egyik legjobb barátja Lebiez tanuló. Ez egy angersi fényképezés fia, mint orvostudós Párisba jött, szintén magával hozva Labegle Mathilde szeretőjét s rozsz társaságba keveredve, minek folytán naponként sünyedt. Így mindketten érettek voltak a bűnre. Aldozatukla a szegény tejárusszonyt szemetelték ki, kinek viszonyait Barré jól ismerte. Már kétszer mentek hozzá gyilkossági szándékból, de mindannyiszor váratlan körülmények jöttek közbe, végre is elhatározták, hogy Gilet asszonyt magukhoz csalják. Barré által odarendelve, Gilet asszony épen a tejet akarta kiönteni, midőn Barré egy baltával leütötte. „Pardon, monsieur Barré” szavakkal rogyott össze a szerencsétlen, mire Lebiez késél rárohant s mialatt Barré a nyakát fojtogatta, átszarta szívet. Az asszony szó nélkül meghalt. Minthogy pedig a holttestet egy ládában nem sikerült betuszkolnoki, elhatározta Lebiez, hogy szétdarabolja, ami bonczatani ismeretével fogva nem is volt nehéz. A karokat és végtagokat a Poliveau utcába vitték, a többit egy ládába dobták és hamis cím alatt

Le Mausba küldték, hol szintén csakhamar fölfedezték. Barré a tejárás asszony lakásából 12-15000 franknyi értékpapirokat hozott, melyeket eladott, barátjának csak 60 frankot engedett, míg szeretőjének egy 2000 frankos ajándékot vett. Jellemző, hogy az egyik bűntárs Liebiz, három héttel a gyilkosság elkövetése után egy radikális gyűlésben nagy felolvasást tartott a „darwinizmus és az egyház” címmel. Másnap azután elfogták. A tárgyaláson Barré — mint a nyomor és kétségbeesés megtestesült képe tűnt fel, ellentétben Liebiz-vel, ki elegans öltözetben jelent meg, bár nagyon nyugtalan. Leontine Lepin város hajó-elhervadt szépsége, és folyton sir. Barré a bűntársi társasága igyekszik hárítani, ki — elismeri a maga részét a gonoszásban, de azért másként is nem is — mint mondá — nem akar felelős lenni.

Felhívás.

A III-ik választókerület (ezeg-léd-vargateza) szabadelvű párti választópolgárai tisztelettel felhívják, hogy a f. hó 5-én végbemenendő országgyűlési képviselő választás alkalmára, akkor nap reggeli 7 óra körül a takarékpénztári nagyépület (casino) udvarán a Kopeckij József vendéglő-kertjében pontosan összegyűlni sziveskedjenek.

Debreczen, 1878. aug. 2.
A III. vál. kerület szabadelvű-párti bizottsága.

Napi hírek.

T. olvasóinkhoz! Lapunk legközelebbi rendes kiadása, a hétfőn végbemenendő képviselőválasztások folytán, kedden fog megjelenni. A választások eredményét azonban a választások napján, rendkívüli kiadásban fogjuk tudatni olvasóinkkal.

Hétfőn, aug. hó 5-én fognak megejteni városunk mind 3 választókerületében az országos képviselőválasztások. Ez utón is felhívjuk a szabadelvű párt elveit valló debreczeni polgárokat, hogy lezserb alkalmánosság jogaik gyakorlására amennyival is inkább mulhatlanul megjelenni sziveskedjenek, mert talán épen egyesek elmaradása a legkárosabb s helyrehozhatatlan következményeket vonhatná maga után nemcsak hazánk, hanem városunk és annak polgárai jövője tekintetében is. Azon hirben és reményben, hogy a debreczeni szabadelvű párt 200 órá, vagyis beszélnek 400.000 frt. áru.

Ezen 1000 órából felhasznál a szabadelvű párt 200 órá, vagyis beszélnek 400.000 frt. áru. A különféle ellenzék, független,

fői napon végbemenendő alkotmányos actus nagy fontosságát, s kötelességét híven teljesíteni fogja, hazafias lelkesedéssel kiáltjuk: Eljén leendő képviselőink! Eljén Tiszta Kálmán! Eljén Kiss Lajos! Eljén Molnár György!

A választó polgárokat értesítjük arról, hogy hétfőn az országos képviselői választásnál szavazatukat teljes szabadsággal gyakorolhatják, mert biztos értesüléslük szerint, a legközelebb megtehető az intézkedés arra, hogy a jog gyakorlásában a választók a jogosítatlanok által semmi tekintetben ne korlátoztassanak, sőt ne is háborgatassanak.

A debreczeni választó polgárok figyelmébe! A Nagyváradon megjelenő függetlenségi hírlapnak, a „Szabadság”-nak legközelebb megjelent 146. száma közli az ottani ellenzék egy tagjának Bölyönyi Odónek Szilágyi Deszö ottani ellenzéki képviselőjelöltéhez intézett beszédét. Azon polgártársainkat, kik helyi érdekeink teljes mellőzésével oly könnyelműen szegődtek a Simonyi, Helfy és Baldási urak zászlója alá, jónak látjuk figyelmeztetni, ezen beszédnek a következő, rajok néve sok tekintetben nagy fontossággal, jelentőséggel juttatjuk: „Tekintsünk vissza a múltba, azt fogjuk találni, hogy az eddigi alkotmányos era alatt Nagyvárad városának anyagi jóléte fokozódni látszik.”

Hol van — hogy egyebet ne említsék — a volt sok szésgyár, melyekhez már szésgyáraként gyár is készültében volt?

Hova lett egy része az itt virágzott kereskedelmek?

S hova törpült le városunk kis ipara? És ugyanezen idő alatt szemben ezekkel hova emelkedett Debreczen városa?

Mindez nem véletlen játéka tisztelt polgártársain: kiki maga szerencséjének vagy szerencsétlenségének kovácsa.

Igen! Tisztelt polgártársaim! Debreczen és Nagyvárad egymással vetélkedő, rivális városok voltak és lesznek, és Nagyváradnak mindaddig, bár igen tisztelt és oszba képviselői voltak, de nem volt egy sem olyan, aki Debreczen város első képviselőjé akaratának s kívánságának szükség esetében komolyan ellenmondani is mert volna.

Jo lesz ezt egyelőre nem azon tisztelt választó polgároknak, kik Simonyi, Helfy és Baldási urakban vélik feltalálni hazánk és városunknak újvet és boldogságát.

Országgyűlési adatok. Egy évben van egyremszra 200 országos ülés. Egy egy ülés eltart 5 óráig; és így 200 ülés 1000 órá, vagyis beszélnek 400.000 órára 2.000.000 frt. költség esik az országgyűlésről.

mérsékelt, s szíval s habarékpartí ugyancsak felhasználja a kormány, illetőleg a kormányelnök sértetése s gyanúsítása közben 200 órá, ennek bekerülési értéke ugyancsak 400.000 fr.

Tiszta Kálmán kényszerítik 120 órá beszédre, 240.000 fr.

Sz. 111 Kálmán kötelei felvilágosításai fölemésztenek mintegy 80 órá, 2000 frjával kiteszen 160.000 frtot.

Az interpellációk igénybe vesznek 50 órá, azaz 100.000 frtot.

A többi minster összesen beszél 50 óráig, ezis kitesz 100.000 frtot.

Simonyi Ernő bőbeszédűségére legalább is 200 óra kiváratás, ez kerül az országgnak 400.000 forintjába.

Helfy Ignácra tegyük felnyit, ha ugyan beéri vele 100 órá kereshzámban, ez 200.000 frt.

Tessék e számokat összeadni: kijön az 1000 óra, kijön, egy órá 2 ezer frtba számítva, a két millió frt. költség, mi az országgyűlésre évenként kiadatik az ország pénztárából.

Néhány nap előtt a piaczn Helfy ur azon volt képviselőről, kinek helyére magát megválasztani győnyörűsége telnek, azt állítja, hogy sem nem beszél sem nem cselekedett, később cselekvének állítja az elmondott program értelmében történt szavazást, — és így beismerte, hogy ellenfele bizony cselekedett, mert azt csak nem tagadhatja, hogy ez szorgalmasan részt vett az országos ülésben, és szavazott megválasztásakor választóinak elmondott elvéhez híven. Hogy beszédetek nem tartott igaz, és ha neki nem volt hozzá kedve s passiója, jól tette, utóvégre is ő programbeszédében nem igért azt, hogy szavazások alkalmával adott szavát megtartandja, és ezt be is váltotta mint becsület ember.

De hát szükséges volna, hogy minden országos képviselő dicitókat tartson, vagy kell vagy nem?

Nem bizony arra semmi szükség; de lássuk csak az előállított számok arányában, mi lenne abból az időt és költséget tekintve, ha minden képviselő beszédet tartana? — Van összesen 444 képviselő, ezek mindegyikének van anyai joga, mint Simonyi, Helfy uraknak, azaz átlagosan 150 óráig beszéljen az országgyűlésen egyenként 300 ezer frt. költségét okozza, ez összeget tessék kiszámítani; tene az 66.600 órá, s így egy órá 2000 frttal számítva 133.200.000 azaz: százharminczhárom millió kétszáz ezer forintot.

Szükségeltnék ehez, hogy kitéljék a beszédük ideje 66¹⁰ év, egy kicsit hosszú országgyűlés lenne bolé.

Statistikus. „A „Debreczen” legutóbbi 148. számában két terjedelmes udonságban replikák a „Debreczeni Ellenör”-nek több rendbeli közleményére. Replikák oly modorban, mely számközlésre érdemes cnyissmussal csapja arcul az irodalmi tisztességet és illetet, a nélkül, hogy csak egyetlen érvelésüket adatokkal megkafizolni képes lett volna. Az általa használt kifejezéseknek némely része bátran számot tehetne a nép sőpredek által látogatni szokott

lebukokban, vagy pálinkás bódékbán. Valóban mélyen érezzük annak fájdalmas voltát, hogy hírlapiról kötelességeinknél fogva ilyen nyelven beszélő és író emberekkel kénytelenek vagyunk szóba állni. Ma azonban a választási nap fontos előestéjén nem akarjuk kezünkbe venni azon irodalmi korbácsot, — a melylyel egyedül lehetséges az illetékes és megérdemelt feleletet megadni a „Debreczen” ékteleinül kiadó és acsarkodó frkálónak. — Most legyen elég egyszerűen az, hogy önére-tünk teljes komolysággal visszautasítjuk az ellenünk és pártunk több jeles tagja ellen intézett galád kifejezéseket s azok íróit e város tisztességét polgárságunk részrehajlatlan szigazságos elbirálása alá bocsátjuk.

Elvesszett a Nagyvárad-utczáról egy legkisebb fajta, mintegy 1 éves rattler (patkányfogó) kutya. A kis kutya kurta, fekete szőru; mind a négy lába sárgás, farka és füle levágyva. A „Peggi” névről ért. A megtaláló legyen szives szerkesztőségünkben jelentkezni, ahol is számára tisztességes jutalom van letéve.

Augusztus 2-ikát, a debreczeni csata évfordulati napját tegnap is megünnepeleltük városunkban. A régi honvédek közül 13-an egyenruhában vonultak ki ama zászló alatt, melyet 29 év előtt a csaták viharában életre-halálra megalomlalmaztak. A honvédsírok két védangyala, Kacsóvics Iván és Dragota Ignác névű önkéntesek, ezuttal is leróvták a kegyelet adóját a szabadságért elvérzett bajnok emléke iránt. Előbbi győnyörű érzekszorut helyeztet a temetőben levő egyetlen sírkeresztre, utóbbi pedig szintén koszorúkkal s lobogókkal ékesítet azt fel. Az egyenruhás honvédek a szép számban megjelent közönséggel együtt elénekeltek a sírok felett a „Szózat”-nak három versszakát s ezzel az egyszerű, de egyszerű-ében is magasztos emlékmű-pély befejezetet.

Gyászhir. Harsányi Sándor polgártársunkat érzékeny családi veszteség érte. Ugyanis kedves kis fia — a két éves Sándor, folyó hó 1-én meghalt. Haláláról a családi gyászjelentés következőleg szól: Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk kedves fiunk Sándornak öt napi súlyos szenvedés után, folyó hó 1-én este 9 órakor, 2 éves korában, agylobban történt elhunytát. Kedves kis halottunk földi részét folyó hó 3-án d. u. 3 órakor fognak a ref. szertartás szerint a kis-mesteruczai 1167. számú háznoktól, a hatvanutcai sírkertbe örök nyugalomra tetetni. Mely tisztességtelre rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket tiszteltet megihyik Debreczen, 1878. aug. 2. Harsányi Sándor és neje Szóvágyó Mária; Margit és Kálmán gyermekeink nevében is. A béké szelid angyala viraszokn a korán elhunyt kedves gyermek síri álma felett!

H.-Böszörményből azon értesítést vetük, hogy ott Silye Gábor, mint közjogi ellenzék követelőtt lépett fel, s ezt lapunkban közöltük is. E téves értesüléssel szemben Silye Gyárol utól a következő nyilatkozatot tettük: Nyilatkozat: A „Debreczeni Ellenör” 146. számában jul. 30-ri a követelőttek rovatában rólam az állítatik, mintha én mint közjogi ellenzék léptem volna fel s fogadtam

volna el a jelöltéget. — Ezen közleményvel szemben kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy én a közjogi ellenzékhez valamin eddig nem tartoztam, ugy jelenleg sem tartozom, s nem mint ilyen fogadtam el a jelöltéget. Kérem tehát idézett téves közleményt íly értelemben kiigazíttatni. Tisztelettel maradvá H.-Böszörmény aug. 2. Silye Gábor.

Kiszel István városunk derék műparosa s országos híri orgonakészítő közelebb a szarvasi róm. kath. templomban készítet egy nyolcz változatu s igen csinos kiállítási orgonát. Az orgona a mult hó 29-én lett átádvá használatnak s az ez alkalommal jelenvolt szakértők, kik műbiráku voltak felszólítva — mint a „B. K.” írja — az új orgona felől mindannyian egybehangzóan s a bekedvevözben nyilatkoztak.

Hamza Miska kitünő népzeneznük közelebb egy minden igényeket kielégítő társulatot szervezett, melyre városunkban nagy szükség is volt. Elhozatta új társulatahoz azon tázokat is, a kikkel Nagyváradon aratta a babérokat és a dicsőséget. Nem tartjuk feleslegesnek megjegyezni, hogy városunkban a Hamza Miska társulata lett a legteljesebb s miután tagjai mind kiváló erők zenetelhettség, bizonyára a legjeleesebbnek is eliez ösmerve a kitünő cigány zenét szerető s művelőket kereső közönség által. E társulatot vigalmak alkalmára is a legbátrabban lehet ajánlani.

Tanodai jelentés. A debreczeni kereskedelmi szakiskola a következő 1878/9 tanév f. évi szept. hó 1-én kezdődik. A beiratások ugyanazon hó 1. 2. 3. napján az igazgatósági irodában hivatalosan eszközöltnék. A tanoda, melyet az állam, Debreczen sz. kir. város, a debreczeni kereskedelmi s iparkamra évi segegyben részesítenek, korunk igényeinek megfelelőleg s lehető rövid idő alatt eszközli az ifju nemzedéknek kereskedővé kiképezését. A tanodai tanulmány összesen 3 évre terjed. Berezendés, tanterv, rangját és jogait illetőleg: a debreczeni kereskedelmi szakiskola egyenlő a budapesti kereskedelmi akadémiával. Végzett növendéki az egy évi önkéntesség kedvezményében részesítenek s ezen kívül gyárolmál, pénz vagy biztosító intézeteknél való elhelyeztetésükről gondoskodva van. Felhívjuk ismételten a helybeli s vidéki t. magyar szülek figyelmét ezen korszerű tanitétére. — Bármely megkeresésre bővebb felvilágosítást nyújt az igazgató, Propper N. János.

Meghívás. A dal és zeneügyet f. évi aug. 3-án a népkertben tartandó táncszüvegálmomaly egybekötött dal és zeneünnepélyre; kezdeté pontban este 7 órakor. Debr. 1878. aug. 2-án a dal- és zeneünnepély rendező bizottsága.

Ö. T. Zeneestély. Az önk. tázóító egylet zenekara javára ma este 8 órakor, Vilmos Károly udvartertjében zeneestélyt rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja. A zene bizottság.

Hödel itélete megerősítetett. Egy berlini lap írja: Hétfőn az a hir volt elterjedve, hogy a koronaörökös, az államministerum jelenléte alapján, a Hödel ellen hozott ítéletet aláírta.

Felelős szerkesztő: Szabó Antal.

H I R D E T E S E K.

500 darab
KÉSZ NŐI RUHA
cretton, vászon, barége, lüster, ternó és selyemből
előre haladt idény miatt
tetemesen leszállított áron
adatik el,
mit is tisztelettel hozunk a nagyérdemű közönség tudomására.
ROTT LIPÓT és TESTVÉRE,
főpiacz.
(237) 3—3

Zártajánlati hirdetmény.
A Sallay testvérek cődválásztánnya a kősályszegi 144. sz. tjkönyben foglalt a csődtömeg tulajdonához tartozó 8 nyilas tanyaföld tulajdonját zártajánlat mellett kiányván a legtöbbet ígéro vevő tulajdonába átbecsátani: az ajánlatra pályázókat ezennel azon szives kérréssel hívom fel, hogy e részben zárt ajánlataikat 500 fr. bánátpénzzel együtt legkésőbb f. évi aug. hó 15-éig alólirott csődtömeg gondnokhoz juttatni sziveskedjenek; megjegyezvén, hogy e zártajánlat árverés esetében is mint kötelező ígért fog tekintetni s a legtöbbet ígéro ajánlattevő mint vevő fél fog tekintetni, a csődválásztánnya a jóváhagyást minden tekintetben magának tartván fen. — A mellőzött feltételek és bánátpénz azért az árverés jogerőre emelkedése után az illető jogosítottaknak személy szerint át fog adatni.
Kelt Debreczenben, 1878. jul. hó 23-án.
Báthory Sándor,
csődtömeg gondnok.
(257) 1—2

Gyermekek és megnöttek részére egyaránt!
Dr. Plenk A. Anticatarhalicum
A nyaklártgyák mindennemű hurutjai ellen.
Ezen tudományos alapon gyogyerejű növények és gyökerekből készített thea hatása kitünő, a gégefo nyaklártgyáinak mindennemű betegségeiben, ugyszintén a légzőcső, a bronchiák, a tüdő, gyomor és belek bajaiában; kiváló szer a húgyhólyag, méh és hüvely hurut gyógyításánál és általában enyhén, táplálólag és vértisztítólag hat.
Csomagja használati utasítással együtt 80 kr.
Dr. Plenk A. köhögés elleni pora.
Kellemes ízűek és meglepő gyogyerejük.
Doboz használati és étrendi utasítással együtt 40 kr.
Dr. Plenk A. Emésztési pora.
Fülfülmulatlan gyomor elsavanyodásnál, gyomorégésnél, böfögés étvágyhiány, emésztési nehézségeknel, aranyeres bajoknál — tehát megbecsülhetlen, jó házi szer.
Doboz használati és étrendi utasítással együtt 70 kr.
(Mind ezen gyogyerek hamisítás ellen az 1861. márcz. 28-án kelt szabadalmazó levél által biztosítva vannak.)
Főraktár: Debreczenben dr. Rotschnek E. gyogyészertára.
(184) 7—?

Legjobb minőségű szinkenderből készült
Dohány-zsineget,
Elsőrendű Gépolajat, gépvezelő kendert, csepüt, olvasztott fagygyüt,
Valódi belgiumi szekérkenőcsöt jutányos árbán ajánl
Geréby Fülöp.
(10)

GAZDASSZONYOKNAK!
Valamennyi kávépótszer közt a **Frank-kávé** (Frank Henrik fia) találmánya **Ludwigsburgban** nagyszérien jó ize és gazdag tápanyag tartalma miatt a legkeresettebb. — Hogy a közkedveltségű és mindenütt keresett **FRANK-KÁVÉNAK** ártsanak, sok gyáros különféle készítményű silány kótvalékot a hírneves **Frank kávé** cím alatt vásárbá hoz; mi több, sokan közülök az egész czeget: „**HEINRICH FRANCK SOHNE in LUDWIGSBURG, a következő 6 gyár tulajdonosa: Ludwigsburgban (2 gyár), Rieth, Brehne, Meimsheim és Grossgartachban**” utánnyomják és a silány árúkra ragasztyák.
Miert?! — hogy a vevőket csalják!
Ennélfogva: Elővigyázat a vásárlásnál!
A valódi Frank-kávé feltaláló és gyártói kényszerítve vannak tehát ládacsékjuk és a hatóságilag letéteményezett védjegyeket hoz és csomagjaikhoz az aláírás:
Heinrich Franck Sohne
odanyomatni és a t. gazdasszonyokat kéri, hogy ezen jegyekre szigoruan vigyázzanak, hogy így a valódi t a hamisítottól, utanzott-tól megkülönböztetni bírják. — Az ország valamennyi jobb nevű fűszerkereskedésében kapható a **VALÓDI FRANK-KÁVÉ**, ellátva a felebb idézett védjeggyel és aláírással.
(215) 5—5

Biztosítva a magyar állam által.
Magyar királyi
100 forintos KÖLCSON SORSJEGYEK
az 1870-iki ávról.
Nagy húzás f. é. augusztus 15-én
200,000 forint főnyereménynel,
legkisebb nyeremény, mely minden sorsjegyre esik, ez adon 100 frt. és emelkedik 200 frt.
Excentrikus 3 húzás.
Valamennyi nyeremény a dóménte.
Eltadom ezen általánosan kedvelt sorsjegyeket:
I. Készpénzzel, a napi árfolyamnak megfelelőleg.
II. Részletekre, 10 frtos 10 részlet, vagy 5 frtos 22 részletre.
III. Igényvényekre, a 2 frt 75 kr. és 50 kr. bélyeg.
Válók megfizakoz azonnal, még utavéltó mellett s teljesítetnek. Huzasi lapstomok nyeken kúlietnek. Nagyobb nyeremények sorsjegyre valószínűtlenek.
Kövesdy Mór
bank- és váltóüzlete, bel- és külföldi sorsjegyek különlegessége. — Budapest, Koronaherzeg-utca 5. sz.
(247) 1—3

Árverési hirdetés.
A székhelyi kir. járásbírósg telekknövényi osztályának E. év június 14-ken 2639/1878. sz. sz. a. két végese hólydán kőzhmrc tétel: mi-mezhez tartozó 1200-dik sz. telek-jegyzőkönyvben foglalt „ad külteki állománynak hasonló része folyó év augusztus hó 12-én délelött 9 órakor mint másod árverési határidőben Er-Kenéz közszékházánál nyilvános árverésben becsán alól is el fog adatni. Az árverési feltételek megtekintethők a székhelyi kir. járásbírósg telekknövényi osztályánál és aulirt csődtömeg gondnok érmiály-faltvá ügyvédi irodájában.
Kelt Er-Mihályfalván, jún. 18. 1878.
Konrád László
csődtömeg gondnok.
(255) 1—1

Hirdetés.
Alólirott, — ki a prági zenedében (conservatorium) a legjobb sikerrel véggezte tanulmányait s ott mint tanár működött is — nőről bizonyítványokkal szolgálhat — tisztelettel ajánlja magát a nagyérdemű közönség figyelmébe.
Tanit: éneket, zongorát, vonós és fuvóhangszereket, előnyös feltételek mellett.
Tinkl József,
az önk. t-egylet zenekarának karmestere.
(254) 2—2 (lakik: varga-utczán Baik-46/e ház.)
Német nyelv
10 hónapi tanfolyam leányok számára.
Van szerencsém a t. cz. szülok becses tudomására hozni, hogy f. év szept. 1-6-ól lakoztam Jeddában, kik a német nyelvet elakoztatni sajtáttatni, véteknél fel. — Bővebb felvilágosítással szolgálhat alólirott.
Szepes-Váralja, júl. hó 30-kan.
Augusting Elek,
év. néptanító.
(253) 2—3
Igényvények
főnyeremény: 200,000 frt.
A m. kir. nyeremény sorsjegyre
2 frt 50 kr-ért és bélyeg.
Húzás f. év aug. 14-én
az „Ipargyűlési tak és hitelintézet”-nél
Debreczenben. (256) 1—3